

OPIS ISTOTNYCH ZAGADNIENÍ
DLA KOMISJI EGZAMINACYJNYCH
(PRÓBNY EGZAMIN ADWOKACKI – 29 LISTOPADA 2022 r.)

W ocenie przygotowującego zadanie z prawa karnego – zasadne jest w przedstawionym stanie faktycznym sporządzenie i wniesienie apelacji na korzyść oskarżonego Marcina Nowaka, co do całości rozstrzygnięcia zawartego w wyroku Sądu Rejonowego.

Oceniając prace należy zwrócić uwagę na następujące, poniżej podane, zagadnienia:

- I.** w zakresie czynu zarzucanego w pkt. I, przypisanego w pkt. 1 wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim, zachodzi bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 pkt. 4 kpk.

Zarzucany i w ślad za aktem oskarżenia przypisany czyn z pkt. 1 wyroku, zakwalifikowano z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk, zaś w opisie tego czynu wskazano, że dotyczy on niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie ponad 200.000 złotych (co stanowi znamię kwalifikujące określone w art. 294 § 1 kk, z uwagi na znaczną wartość - której definicję zawarto w art. 115 § 5 kk).

Zgodnie zaś z art. 25 § 1 pkt. 2 kpk orzekanie w sprawie o występki z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk – należy do właściwości rzeczowej Sądu Okręgowego. Prowadzenie zatem postępowania i wydanie wyroku w sprawie o w/w czyn, nastąpiło w Sądzie Rejonowym, który nie był właściwy rzeczowo do jej rozpoznania, co prowadzić musi tym samym do wniosku, że Sąd niższego rzędu orzekł w tym zakresie w sprawie należącej do Sądu wyższego rzędu (przynależnej do właściwości Sądu Okręgowego).

Konsekwencją tego zarzutu, jest konieczność złożenia wniosku apelacyjnego o uchylenie w tym zakresie wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu, jako właściwemu do rozpoznania sprawy o ten czyn w pierwszej instancji.

- II.** W zakresie czynów przypisanych w pkt. 2a i 2b, trzeba na wstępie wskazać, że pomimo wyodrębnienia, w miejsce jednego czynu - dwóch osobnych przestępstw, zabieg ten doprowadził, z punktu widzenia sytuacji oskarżonego, do możliwości postawienia zarzutów, których postawienie nie byłoby możliwe w przypadku podzielenia kumulatywnej kwalifikacji prawnej przyjętej w akcie oskarżenia.
- 1)** W zakresie tak wyodrębnionego czynu, przypisanego oskarżonemu w pkt. 2b, zakwalifikowanego przez Sąd z art. 270 § 1 kk - zachodzi w efekcie bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 pkt. 9 kpk w zw. z art 17 § 1 pkt 6 kpk w postaci przedawnienia karalności.

Czyn z art. 270 § 1 kk zagrożony jest bowiem karą pozbawienia wolności do 5 lat, co zgodnie z art. 101 § 1 pkt. 3 kk, powoduje, że karalność takiego przestępstwa ustaje z upływem 10 lat od jego popełnienia (czyn zaś popełniono w sierpniu 2009 roku, a postępowanie wszczęto po upływie tego okresu, nie doszło zatem do jego przedłużenia w rozumieniu art. 102 kk).

Konsekwencją tego zarzutu, jest konieczność uchylenia wyroku w zakresie czynu przypisanego w pkt. 2b i umorzenie postępowania z uwagi na przedawnienie jego karalności.

- 2)** W zakresie czynu przypisanego w pkt. 2a, wyrok został wydany z naruszeniem przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej przypisanego czynu (art. 286 § 1 kk) – art. 438 pkt. 1 kpk. Doszło bowiem, w związku z opisem czynu (czego wtórnym odzwierciedleniem są również ustalenia poczynione w uzasadnieniu wyroku) do dekompletacji znamion czynu określonego w art. 286 § 1 kk.

Nie zawarto w nim bowiem znamienia w postaci „wprowadzenia w błąd”, co stanowi niezbędny warunek do przypisania przestępstwa z art. 286 § 1 kk, będącego przestępstwem, które można popełnić jedynie z zamiarem bezpośrednim kierunkowym obejmującym przy tym sposób i cel działania. Brak takiego zamiaru wynika również z ustaleń Sądu, poczynionych w uzasadnieniu wyroku, z którego wynika, że o braku zamiaru „wprowadzenia w błąd” świadczy fakt całkowitej spłaty kredytu opisanego w pkt. II aktu oskarżenia.

Nadto wskazują na to ustalenia Sądu w postaci wyeliminowania fragmentu czynu, względem tego zarzuconego w pkt. II aktu oskarżenia i wyodrębnienia go w ramach czynu przypisanego w pkt. 2b, a dotyczące przedłożenia poświadczającego nieprawdę zaświadczenia (które, tak jak zaznaczono wyżej, dopiero na skutek wyodrębnienia - uległo przedawnieniu).

Sąd pomimo takich ustaleń faktycznych błędnie przyjął, że oskarżony wyczerpał dyspozycję określoną w art. 286 § 1 kk, mimo że, nie tylko nie zawarł wszystkich znamion w/w występkę w opisie czynu, ale również poczynił ustalenia faktyczne w ten sposób, że nie stanowiły one przestępstwa określonego w ww. przepisie.

Konsekwencją tego zarzutu, jest konieczność sformułowania wniosku o zmianę wyroku w zakresie czynu przypisanego w pkt. 2b i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia czynu przypisanego w ww. punkcie wyroku. Oskarżony został bowiem skazany, za czyn nie będący przestępstwem, tak w świetle opisu czynu, jak i ustaleń Sądu Rejonowego.

III. Sąd niezasadnie uznał również, że oskarżony jest osobą karaną

Wyrok dotyczący skazania za czyn z art. 279 § 1 kk, na karę z warunkowym zawieszeniem jej wykonania uprawomocnił się w dniu 15 listopada 2018 r. Okres próby upłynął zatem w dniu 15 listopada 2021 r., Zgodnie zatem z art. 76 § 1 kk - skazanie za ten czyn uległo zatarciu z mocy prawa po upływie 6 miesięcy od zakończenia tego okresu (tj. 15 maja 2022 r.). W dacie orzekania oskarżony był zatem w świetle prawa osobą niekaraną.

Możliwe jest podniesienie wskazanego zarzutu, zarówno, jako obrazy przepisów prawa materialnego, wskazanej w art. 438 pkt. 1a kpk, innej niż określona w art. 438 pkt. 1 kpk (art. 76 § 1 kk), jak również jako rażącej niewspółmierności kary (art. 438 pkt. 4 kpk), poprzez niezasadne powołanie, w zakresie wymiaru kary, uprzedniej karalności – mimo iż w świetle prawa, oskarżony był osobą niekaraną.

IV. Przekroczenie zasady kumulacji (art. 86 § 1 kk).

Sąd wymierzył oskarżonemu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, mimo, iż suma kar jednostkowych (1 rok, 6 miesięcy i 5 miesięcy) - wynosiła 1 rok i 11 miesięcy.

Orzeczono zatem karę łączną ponad możliwy jej wymiar wynikający z sumowania kar jednostkowych (maksymalna możliwa do orzeczenia kara łączna wynosiła 1 rok i 11 miesięcy. Sąd zatem błędnie wskazał, że zastosował zasadę apercacji, albowiem orzekł karę ponad zasadę pełnej kumulacji.